

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Раконисите се испраќаат во дупли-
кат на адреса: „Службен весник на
НРМ“—Скопје. Огласи по тарифата

СКОПЈЕ
Четврток, 16 јули 1953
Број 22

Претплата за 1953 год. изнесува
600 дин. Овој број чини 20 динари.
Чековна сметка број 861-Т-166.

83

УКАЗ

На основа член 71 точ. 11 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија, Извршниот совет го прогласува Законот за избор народни пратеници на Народното собрание (Републичкиот собор и Соборот на производителите), што го донесе Народно-то собрание на Народна Република Македонија на својата седница од 10 март 1953 година, а кој гласи

ЗАКОН

**ЗА ИЗБОР НАРОДНИ ПРАТЕНИЦИ НА
НАРОДНОТО СОБРАНИЕ (РЕПУБЛИЧ-
КИОТ СОБОР И СОБОРОТ НА
ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ)**

Глава прва

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Општи избори за народни пратеници на Народното собрание како и за неговите поедини домови распишува Извршниот совет.

Изборите за Народното собрание мора да бидат распишани пред да истече последниот ден од периодот за кој Собранието е избрано. Во случај распуштање на Собранието или на еден од неговите домови пред да истече времето за кое Собранието е избрано, Извршниот совет ќе распише избори најдоцна осум дена од денот кога е донесена одлуката за распуштање на Собранието или неговиот дом.

Од денот на распуштањето на Собранието односно неговиот дом до денот на изборите не може да поминат помалку од два ни повеќе од три месеци.

Член 2

Изборите за народни пратеници на Републичкиот собор се вршат во ист ден во целата Народна Република Македонија и тоа во недела.

Изборите за народни пратеници на Соборот на производителите можат да се одр-

жат во разни денови по производителни групи.

Изборите за обата дома мора да се извршат во рок од осум дена.

Во случај изборите за Републичкиот собор да се вршат во истиот ден во кој се вршат и избори за Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина, изборите можат да се вршат на едни исти избирачки места, но со спроведувањето на изборите мораат да раководат посебни избирачки одбори и сите дејства мора да се вршат одделно за секој собор.

На истиот начин ќе се постапи ако истовремено се вршат избори за Соборот на производителите.

Член 3

Ниеден граѓанин што е запишан во избирачкиот список не може да биде лишен од правото да гласа на изборите нити спречен да гласа.

Избирачите гласаат лично. Никој не може да гласа преку полномошник.

Член 4

Гласањето на изборите е тајно и се врши со гласачки ливчиња.

Член 5

Се обезбедува слободата на определување на избирачите и тајноста на гласањето. Ниеден државен орган или службено лице не може во никој случај избирачот да го повика на одговорност поради гласањето нити од него да бара да каже за кого гласал или зошто не гласал.

Член 6

Со спроведувањето на изборите за народни пратеници раководат изборни комитети и избирачки одбори.

Органите за спроведување на изборите во својата работа се независни од сите други државни органи и работат по законот и други прописи донесени на основа закон.

Член 7

Републичкиот собор и Соборот на производителите на Народното собрание се избираат на четири години.

Почетокот на овој период се смета од денот кога се извршени изборите за обата дома на Собранието.

Член 8

Народните пратеници на Републичкиот собор се избираат на основа општо, еднакво и непосредно избирачко право. Еден пратеник се избира на 12.000 население.

Право да избираат пратеници на Републичкиот собор имаат државјаните на Федеративна Народна Република Југославија што се воведени во избирачкиот список на некое место на територијата на Народна Република Македонија.

За народен пратеник на Републичкиот собор може да биде избран секој државјанин на Федеративна Народна Република Југославија што има избирачко право.

Член 9

Народните пратеници на Соборот на производителите, како претставници на своите стопански организации, ги избираат производителите запослени во производството, транспортот и трговијата, сразмерно на учеството на стопанските области во вкупниот општествен производ на Народна Република Македонија.

Право да избираат пратеници на Соборот на производителите имаат работниците и службениците запослени во стопанските претпријатија и во стопанските установи што се бават со производство, транспорт или промет на стока или вршат поштенско-телеграфско-телефонска служба, членовите на земјоделските задруги и членовите на нивните домаќинства што се бават со земјоделие, како и занаетчиите и занаетчиските работници.

Пратеници на Соборот на производителите избираат производителите секој во својата производителна група.

Производителните групи се:

1. индустриска група, која ги опфаќа работниците и службениците запослени во индустријата, рударството, шумарството, градежништвото, транспортот, поштенско-телеграфско-телефонската служба, трговијата, угостителството и комуналната делатност;

2. селско-стопанска група, која ги опфаќа земјоделците што се членови на земјоделските задруги и членовите на нивните домаќинства, што се бават со земјоделие, работниците и службениците на селско-стопанските добра и селско-стопанските работници и службеници на земјоделските задруги;

3. занаетчиска група, која ги опфаќа трудбениците запослени во занаетчиството.

Пратениците на Соборот на производителите во индустриската и селско-стопанската група ги избираат производителите на основа непосредно избирачко право, а во занаетчиската група преку собранијата на околските и градските занаетчиски комори проширени со делегати на околските и

градските синдикални организации во кои се зачленени занаетчиските работници.

Во секоја производителна група за Соборот на производителите се избира оној број народни пратеници што е сразмерен на учеството на групата во вкупниот општествен производ на Народна Република Македонија утврден во текуштиот републички општествен план.

За народен пратеник на Соборот на производителите може да биде избран секој трудбеник што и' припаѓа на производителната група од која се избира пратеникот и што има општо избирачко право. За пратеник на Соборот на производителите може да биде избран и секој синдикален функционер што за функционер е избран од страна на производителите.

Во секоја производителна група еден пратеник се избира на еднаков број производително население.

Еден пратеник на Соборот на производителите се избира на 15.000 производително население.

Член 10

Изборите за народни пратеници на Републичкиот собор и изборите за народни пратеници на Соборот на производителите што ги избираат производителите од индустриската и селско-стопанската производителна група се вршат по изборни околии.

Во секоја изборна околија се избира еден пратеник.

Член 11

Бројот на населението се утврдува според податоците од последниот попис на населението, при кое се зема во обзир и зголемувањето на населението, што според службените статистички податоци настапило во меѓувремето.

Бројот на производителното население се утврдува според последните службени статистички податоци што постојат.

Член 12

Изборот на сите народни пратеници се врши на основа поединечни кандидатури.

Секој кандидат за народен пратеник мора да има заменик.

Член 13

Право да предлага кандидат за народни пратеници на Републичкиот собор има секоја општествена организација и група граѓани.

Право да предлагаат кандидати за народни пратеници на Соборот на производителите имаат синдикалните, задружните и занаетчиските организации, стопанските претпријатија, задругите и другите стопански организации, како и група производители.

Член 14

Едно исто лице не може да биде кандидирано за народен пратеник или негов заменик во Републичкиот собор и во Соборот на производителите.

Член 15

За пратеник е избран кандидатот што добие најголем број гласови.

Член 16

Службеник во државната управа или судија што биде избран за народен пратеник престанува да биде државен службеник односно судија штом му биде верифициран мандатот.

Член 17

Во времето од пет дена пред па до три дена по изборите државните органи и службените лица не можат да ги повикуваат избирачите, осем ако е очевидно дека одзивањето по позивот не го спречува избирачот да го исползува своето избирачко право.

Глава втора

ИЗБОРНИ КОМИСИИ И ИЗБИРАЧКИ ОДБОРИ

Член 18

Изборните комисии се:

- 1) Републичката изборна комисија со седиште во град Скопје;
- 2) околиските изборни комисии со седиште во центарот на административната околија односно градот.

Член 19

Републичката изборна комисија ја сочинуваат претседател, секретар и пет членови, а околиските изборни комисии се состојат од претседател, секретар и еден член.

На претседателот и членовите на изборните комисии им се одредуваат заменици.

Член 20

Републичката изборна комисија ја именува Извршниот совет, а околиските изборни комисии ги именува Републичката изборна комисија.

Претседателот на Републичката изборна комисија и неговиот заменик се именуваат од средината на судиите од Врховниот суд на Народна Република Македонија, а претседателите на другите изборни комисии и нивните заменици се именуваат од средината на судиите.

Ако на подрачјето на една административна околија (град) се образуваат две или повеќе изборни околии, за раководење со изборите во таа околија (град) ќе се образува една околиска изборна комисија.

Составот и измените во составот на изборните комисии се објавуваат во „Службен весник на НРМ“.

Член 21

Републичката изборна комисија се именува и состанува во рок од три дена по објавувањето на решението за распишување избори за народни пратеници на Народното собрание.

Член 22

Републичката изборна комисија е надлежна:

- 1) да ги обезбеди техничките подготовки за изборите, а особено изборниот материјал (кутиите за гласање, гласачките ливчиња и др.) за сите органи што ги спроведуваат изборите;
- 2) да го обезбеди извршувањето на техничките подготовки на изборите;
- 3) на околиските изборни комисии да им дава упатства за работата околу спроведувањето на изборите;
- 4) да врши надзор над работата на околиските изборни комисии;
- 5) да ги потврдува кандидатурите за избор пратеници на Соборот на производителите во занаетчиската група, да ги утврдува резултатите од изборите во таа група и да прогласува кој кандидат е избран за пратеник и за негов заменик;
- 6) да издава соопштенија за резултатите од изборите за народни пратеници;
- 7) да врши и други задатоци според одредбите на овој закон.

Член 23

Околиските изборни комисии се надлежни:

- 1) да ги вршат техничките подготовки за изборите;
- 2) да ги поставуваат избирачките одбори;
- 3) да се грижат избирачките одбори правилно да работат и да вршат надзор над нивната работа;
- 4) да ги потврдуваат кандидатурите за избор пратеници на Републичкиот собор и за избор пратеници на Соборот на производителите на индустриската и селско-стопанската група;
- 5) да ги утврдуваат резултатите од изборите за пратеници на Републичкиот собор и за Соборот на производителите во индустриската и селско-стопанската група и да прогласуваат кој кандидат е избран за пратеник и за негов заменик на нивното подрачје;
- 6) да издаваат соопштенија за резултатите од изборите на своето подрачје;
- 7) да вршат други задатоци според одредбите на овој закон.

Ако изборната околија за избор пратеници на Соборот на производителите во индустриската и селско-стопанската група

опфаќа пошироко подрачје од подрачјето на изборната околија за избор пратеници на Републичкиот собор, Републиката изборна комисија одредува која од околските изборни комисии за избори за Републичкиот собор ќе ги врши работите околу изборите за пратеници на Соборот на производителите во индустриската и селско-стопанската група за поедини изборни околии.

Член 24

Изборните комисии се постојани.

Органите што именуваат членови на изборните комисии можат истите да ги сменуваат и на нивно место да одредуваат други.

Член 25

На избирачките места со гласањето раководеат избирачки одбори. Тие обезбедуваат правилност и тајност на гласањето.

Избирачките одбори се состојат од претседател и два члена. На претседателот и на членовите на избирачките одбори им се одредуваат заменици. Два члена на избирачкиот одбор и нивните заменици мора да бидат од подрачјето на општината односно градот на кое се наоѓа избирачкото место.

Претседателот и членовите на избирачкиот одбор за избор пратеници на Соборот на производителите, како и нивните заменици се поставуваат од редот на работниците и службениците на стопанска организација, членовите на земјоделската задруга односно занаетчиски производители.

На претседателот на избирачкиот одбор изборната комисија ќе му издаде акт за поставување на избирачкиот одбор.

Член 26

Член односно заменик член на изборна комисија и избирачки одбор може да биде само граѓанин што има општо избирачко право.

Членовите на избирачките комисии и избирачките одбори, како и нивните заменици не можат да бидат кандидати за народни пратеници. Во случај да бидат кандидирани нив им престанува должноста член односно заменик член во тие органи.

Член 27

Органите за спроведување на изборите полноважно одлучуваат ако се присутни повеќе од половината нивни членови. Во случај гласовите да се поделат на еднакви делови се смета за примено решението за кое гласал претседателот.

Член 28

Народните одбори и другите државни органи се должни на изборните комисии и избирачките одбори да им укажуваат соработување во извршувањето на нивните задатоци.

По барање од изборните комисии државните органи и општествените организации се должни да им ги даваат сите податоци што се потребни за нивната работа.

Глава трета

ИЗБОР ЗА НАРОДНИ ПРАТЕНИЦИ НА РЕПУБЛИЧКИОТ СОБОР

1) Изборни околии

Член 29

Изборите за народни пратеници на Републичкиот собор се вршат по изборни околии.

Изборните околии се образуваат на подрачјето на една административна околија односно еден град така што по правило на 12.000 жители да се избира еден пратеник.

Секоја административна околија односно град, чиј број на населението изнесува 12.000, сочинува посебна изборна околија, а ако овој број се содржи два или повеќе пати во бројот на населението на околијата односно градот се образуваат толку изборни околии колку пати овој број се содржи во бројот на населението.

Доколку бројот на кој се избира еден пратеник се содржи два или повеќе пати во вкупниот број на населението на административната околија, изборните околии се образуваат со спојување на две или повеќе соседни општини од истата административна околија, со тоа што изборните околии не можат да се образуваат од делови на општините.

Извршниот совет го одредува вкупниот број пратеници што се избира за Републичкиот собор, како и бројот на пратениците што се избира во поедините околии (градови). Во околии (градовите) не може да се избираат повеќе народни пратеници отколку што им припаѓа по бројот на населението. Ако со поделбата на бројот на пратениците не би бил помеѓу околии (градовите) распореден вкупниот број пратеници, преостанатиот број се распоредува помеѓу оние околии (градови) што по редот имаат најголем остаток.

Поделбата на територијата на Народна Република Македонија на изборни околии за избор пратеници на Републичкиот собор ја врши Извршниот совет.

2) Предлагање на кандидати

Член 30

Кандидати за народни пратеници на Републичкиот собор може да предложи секоја општествена организација од подрачјето на изборната околија, како и група граѓани.

Кандидатурата што ја поднесува општествена организација или група граѓани

мора да биде потпишана од најмалку 100 избирачи. Ако една иста општествена организација поднесува две или повеќе кандидатури во истата изборна околија, мора секоја кандидатура да биде потпишана од најмалку 100 избирачи.

Предлагачите на кандидатурата мораат да бидат од најмалку половината општини од подрачјето на изборната околија.

Член 31

Кандидатурата мора да содржи:

- 1) означение за кои избори и за која околија се поднесува кандидатурата, како и означение на денот на изборите;
- 2) презиме, татково и родено име, занимање и место на живеење на секој кандидат за народен пратеник и негов заменик;
- 3) потписи на предлагачите со означување на нивното презиме, татково и родено име, занимање и место на живеење;
- 4) заверка на потписите на предлагачите од страна на органот надлежен за заверување или народниот одбор на општината;
- 5) потврда од народниот одбор на општината односно градот или комисијата за избирачки списоци за избирачко право на кандидатот за пратеник, неговиот заменик и потписниците на кандидатурата.

Со кандидатура што ја поднесува општествена организација се приложува изјава од овластениот орган на организацијата дека кандидатурата е поднесена во нејзино име.

3) Потврдување на кандидатурите

Член 32

Кандидатурата се поднесува на потврда на надлежната околиска изборна комисија најдоцна двадесет и еден ден пред денот одреден за одржување на изборите.

Првите три потписници се сметаат за подносителите на кандидатурата.

Со кандидатурата мора да се приложи писмен пристанок од секој кандидат за пратеник и од неговиот заменик, заверен од околскиот суд.

Член 33

Едно исто лице може да биде кандидат за пратеник односно за заменик најмногу во три изборни околии. Ако за едно исто лице биде поднесена кандидатура за повеќе од три изборни околии, Републичката изборна комисија ќе ја поништи четвртата и секоја подоцна поднесена кандидатура и преку околиската изборна комисија ќе ги повика подносителите да предложат друг кандидат во рок од пет дена.

Еден ист избирач може да биде предлагач само на една кандидатура. Ако едно исто лице потпише како предлагач две или повеќе кандидатури, се смета за предлагач само на онаа кандидатура што е поднесена на потврда порано.

Член 34

Веднаш по приемот на кандидатурата 'околиската, изборна комисија ќе утврди дали е составена според одредбите на овој закон.

Ако најде само формални недостатоци, околиската изборна комисија, во рок од 24 часа ќе ги повика подносителите да ги отклонат недостатоците во рок од три дена.

Ако утврди дека предложениот кандидат за пратеник односно за заменик по законот не може да биде избран за народен пратеник, или ако подносителите на кандидатурата во одредениот рок не ги отклонат формалните недостатоци по нејзиниот позив од претходниот став, околиската изборна комисија во рок од 24 часа ќе ја одбие кандидатурата и за тоа ќе ги извести подносителите со писмено решение.

Против решението за одбивање на кандидатурата подносителите имаат право на жалба до Врховниот суд на Народна Република Македонија (Советот за управни спорови) во рок од 48 часа од приемот на решението. Свое решение по жалбата Врховниот суд ќе донесе во рок од 48 часа по приемот на жалбата.

Член 35

Ако во предложената кандидатура нема недостатоци или ако тие бидат отклонети, изборната комисија ќе ја потврди кандидатурата во рок од 24 часа и ќе го означи времето кога е примена кандидатурата и која е по ред.

Ако кандидатурата била вратена на подносителите за да отклонат формални недостатоци и подносителите во одредениот рок поступиле по забелешките од изборната комисија, ќе се смета дека кандидатурата е поднесена во времето кога првпат и' била поднесена на изборната комисија.

За потврдувањето на кандидатурата изборната комисија со решение ќе ги извести подносителите и Републичката изборна комисија.

Член 36

Ако кандидатот или неговиот заменик умре подносителите на кандидатурата можат наместо умрениот кандидат да и' предложат на надлежната изборна комисија за потврдување кандидатура на нов кандидат. Предлогот мора на изборната комисија да и' биде поднесен најдоцна десет дена пред денот на изборите.

Член 37

Подносителите на потврдена кандидатура можат во името на предлагачите да ја повлечат кандидатурата во целост или само во поглед на кандидатот за пратеник односно заменикот и наместо кандидатот (што го повлекле) на надлежната изборна комисија да и' предложат кандидатура на

друг кандидат, но најдоцна десет дена пред денот на изборите.

Член 38

Ако еден кандидат од потврдените кандидатури умре во времето од петнаесет дена пред изборите до денот на изборите или ако се повлечени сите потврдени кандидатури и нема ниедна друга потврдена кандидатура, изборите нема да се спроведат во одредениот ден, туку во втората наредна недела на основа кандидатурите што ќе бидат наднадно поднесени и потврдени најдоцна пет дена пред денот на изборите.

Надлежната изборна комисија најхитно ќе поступи со такви кандидатури во смисла на одредбите од овој закон за потврдување на кандидатурите.

4) Објавување и огласување на кандидатурите

Член 39

Републичката изборна комисија е должна, најдоцна петнаесет дена пред денот на изборите, во „Службен весник на НРМ“ да објави список на сите потврдени кандидатури.

Член 40

Околистката изборна комисија е должна да ја огласи секоја потврдена кандидатура веднаш по нејзиното потврдување, а најдоцна петнаесет дена пред изборите. Огласот ќе го содржи називот на изборната околица и презимето, татковото и роденото име и местото на живеење на кандидатот за пратеник и неговиот заменик.

Огласот на секоја кандидатура мора по бојата да се разликува од огласите на другите кандидатури. Бојата на огласите ја одредува околистката изборна комисија по предлог од подносителите на кандидатурата.

Член 41

Околистката изборна комисија ќе обезбеди огласите на кандидатурите да бидат изложени во сите места од изборната околица најдоцна седум дена пред денот на изборите. На секое избирачко место ќе му се достави најмалку по еден примерок од огласот на секоја потврдена кандидатура најдоцна седум дена пред денот на изборите.

5) Избирачки места и изборен материјал

Член 42

Гласањето на изборите за народни пратеници на Републичкиот собор се врши на избирачки места што ги одредува околистката изборна комисија по предлог од народниот одбор на општината односно градот.

На секое избирачко место од подрачјето на една општина односно град му се одредува реден број.

Најмалку на пет дена пред денот на изборите, изборната комисија ќе објави во сите места од подрачјето на изборната околица кои избирачки места се установени и ќе означи кои избирачи ќе гласаат на поедините избирачки места.

Член 43

Избирачките места се одредуваат така што на едно избирачко место да гласаат приближно 500 избирачи. Во болниците санаториумите, породилиштата, инвалидските домови и сличните установи во кои има повеќе од 25 избирачи ќе се установи посебно избирачко место.

За избирачко место ќе се одреди посебна просторија.

Во просторијата, во која се врши гласањето, ќе се уреди барем еден, а по можност и повеќе делови од просторијата да бидат така заградени што никој од друг дел на просторијата да не може да го види како избирачот го пополнува гласачкото ливче.

Член 44

Најдоцна три дена пред денот на изборите, подносителите на кандидатурите можат на околистката изборна комисија да и пријават по еден претставник и негов заменик за секое избирачко место.

Во истиот рок кандидатот за пратеник може на околистката изборна комисија да и пријави свој претставник и заменик за таа изборна комисија.

За секој пријавен претставник и заменик претседателот на околистката изборна комисија, најдалеку за 48 часа, ќе издаде посебно уверение кое на претставникот односно неговиот заменик ќе им служи како легитимација за учество во работата на избирачкиот одбор односно изборната комисија.

Претставниците на кандидатурите и претставниците на кандидатите имаат право да учествуваат во работата на избирачкиот одбор односно изборната комисија, но без право да одлучуваат.

Член 45

Народниот одбор на општината односно градот е должен заедно со поедините избирачки одбори да одреди во близината на избиралиштето згодно место на кое ќе можат јавно да се изложат изводите од огласите за потврдувањето на кандидатурите за односната изборна околица и изборните протоколи. На претставниците на кандидатурите тоа место ќе им биде ставено на располагање најдоцна 48 часа пред денот на изборите.

Член 46

Во соработка со народниот одбор на околицата односно градот, околицката изборна комисија благовремено ќе приготви за секоја изборна околица потребен број кутии за гласање и напечатени гласачки ливчиња со кои ќе се гласа на изборите, како и другиот изборен материјал.

Член 47

Секое гласачко ливче содржи:

1) означение на изборната околица во која се врши избор за народен пратеник на Републичкиот собор на Народното собрание;

2) презиме, татково и родено име на сите кандидати за народни пратеници и на нивните заменици;

Во гласачкото ливче кандидатите за народни пратеници се наведуваат по оној ред по кој се потврдени кандидатурите, а по името на секој кандидат се наведува името на неговиот заменик. Пред името на секој кандидат се става реден број.

Секое гласачко ливче околицката изборна комисија ќе го завери со својот печат, а ако таа нема свој печат со печатот на народниот одбор на околицата односно градот на чие подрачје се наоѓа седиштето на комисијата.

Член 48

Спроти денот на изборите, во 15 часот, претседателот и членовите на избирачкиот одбор и нивните заменици ќе се состанат во просторијата во која ќе се гласа и тука од народниот одбор на општината односно градот на реверс ќе примат: кутија за гласање, соодветен број гласачки ливчиња, заверен извод од постојаниот избирачки список во кој се воведени сите избирачи од подрачјето на тоа избирачко место, заверени огласи за потврдувањето на сите кандидатури и се друго што е потребно. Членовите на одборот се должни да ја прегледаат кутијата за гласање и да ги пребројат гласачките ливчиња. Потоа, избирачкиот одбор кутијата за гласање ќе ја постави на местото на кое утредента ќе се гласа, а пред кутијата ќе ги истакне на виден начин огласите на изборната комисија за потврдување на кандидатурите.

Член 49

Штом ќе приготви сè што е потребно за гласање, избирачкиот одбор ќе состави записник за тоа.

Овој записник го потпишуваат сите членови на избирачкиот одбор, како и присутните претставници на кандидатурите. Потоа избирачкиот одбор ќе ги затвори прозорите, ќе ја заклучи просторијата и запечати вратата а клучот ќе го земе при себе претседателот на избирачкиот одбор. Потоа избирачкиот одбор ќе одреди стража, што не-

прекинато ќе ја чува зградата одредена за гласање. До 7 часот на денот на изборите, поставената стража не ќе пушти во просторијата одредена за гласање никого и под никаков изговор.

6) Г л а с а њ е

Член 50

На денот на изборите, во 7 часот, избирачкиот одбор ќе се состане пред вратата од просторијата одредена за гласање, ќе ја провери исправноста на печатите на вратата, ќе ја отвори просторијата и ќе влезе во неа. Откако се увери дека кутијата за гласање е празна и дека сè друго е во ред, ќе состави записник во кој ќе ја изложи најдената состојба. Тој записник го потпишуваат сите членови на избирачкиот одбор и присутните претставници на кандидатурите. Претседателот на избирачкиот одбор веднаш по тоа објавува дека се пристапува кон гласање.

Член 51

За сето време на гласањето мораат да бидат присутни сите членови на избирачкиот одбор односно нивните заменици. Ако некој претставник на кандидатура го напушти избиралиштето, тоа ќе се забележи во записникот, но гласањето се продолжува и без него.

Член 52

Претседателот на избирачкиот одбор со помошта на членовите на одборот, се грижи за одржување на редот и мирот за време на гласањето. Ако е потребно претседателот ќе бара помош од народната милиција, која, кога ќе дојде на избиралиштето, стои под неговото раководство.

Член 53

На избиралиштето никој не може да дојде под оружје или со опасно оруѓе, освен во случајот предвиден во претходниот член.

Член 54

Во просторијата во која се гласа избирачите влегуваат редум еден по друг, но така што во просторијата за гласање да не бидат во исто време повеќе од десет избирачи.

Член 55

Кога влезе во просторијата во која се гласа, секој избирач пријдува до масата на избирачкиот одбор и по позив од претседателот мора гласно, така што да го чујат сите други членови на избирачкиот одбор, да го каже своето презиме, татково и родено име и занимање, а во местата во кои има повеќе избирачки места и улицата и бројот на својот стан. Ако треба претседателот ќе го легитимира избирачот или на друг начин ќе го утврди неговиот идентитет.

Потоа претседателот утврдува дали тоа лице е воведено во избирачкиот список. Ако најде дека е воведено, претседателот ќе го заокружи редниот број на тоа лице во изводот од избирачкиот список, во знак дека приступило да гласа.

Потоа претседателот му го објаснува на избирачот начинот на гласањето и му предава гласачко ливче.

Претставникот на кандидатура има право на избирачот да му каже на која политичка односно општествена организација и припаѓа кандидатот.

Член 56

Членовите на избирачкиот одбор се должни на избирачот, кога тој тоа го побара, повторно да му го објаснат начинот на гласањето, а особено ќе пазат никој да не го смеѓава избирачот во пополнувањето на гласачкото ливче и во потполност да биде обезбедена тајноста на гласањето.

Секоја агитација за поедини кандидати на избирачкото место е забранета.

Член 57

Кога ќе го прими гласачкото ливче, избирачот влегува во заградениот простор што е одреден за пополнување на гласачките ливчиња и го пополнува гласачкото ливче.

Избирачот може да гласа само за кандидатите воведени во гласачкото ливче.

Гласачкото ливче се пополнува на тој начин што избирачот го заокружува редниот број пред името на оној кандидат за народен пратеник за кој сака да гласа.

Избирачот може да гласа само за еден кандидат. Ако избирачот ги заокружи редните броеви пред имињата на повеќе од еден кандидат, се смета дека гласа за оној кандидат што е наведен прв по ред.

Со тоа што гласачот гласал за кандидат за народен пратеник се смета дека гласал и за неговиот заменик.

Ако избирачот не сака да гласа ни за еден кандидат, ќе ги прецрта имињата на сите кандидати.

Откако го пополни гласачкото ливче, избирачот го свиткува преку половината така што имињата на кандидатите да останат на внатрешната страна од свитканото гласачко ливче, потоа пријдува до масата на избирачкиот одбор, на одборот му покажува дека во раката има само едно ливче и свитканото ливче го пушта во кутијата за гласање.

Член 58

Избирачот што поради некој телесен недостаток или за тоа што е неписмен не би можел да гласа на начинот одреден во претходниот член, има право со себе да доведе пред избирачкиот одбор лице, кое место

него гласачкото ливче ќе го пополни односно пушти во кутијата за гласање. За ова избирачкиот одбор ќе донесе одлука и ќе ја забележи во записникот.

Член 59

Откако ќе го изврши гласањето избирачот е должен да се уклони од избиралиштето.

За избиралиште се смета зградата во која се гласа и нејзиниот двор.

Член 60

Избирачкиот одбор не може да му го ускрати гласањето на лице што е запишано во постојаниот избирачки список, како ни на лице што по законот е овластено да гласа на основа потврда дека е запишано во избирачкиот список. Ако некој член на избирачкиот одбор или претставник на кандидатура има во поглед на некој избирач да забележи нешто, тоа ќе се внесе во записникот.

Ако некој избирач се јави да гласа а на негово име веќе гласал некој друг, претседателот на избирачкиот одбор ќе нареди презимето, татковото и родено име, занимањето и местото на живеењето на тоа лице да се внесе во записникот за гласањето, но нема да му дозволи да гласа.

Член 61

Членовите на избирачкиот одбор имаат право да гласаат на избирачкото место на кое на денот на изборите вршат должност, иако не се воведени во избирачкиот список за тоа избирачко место.

Избирачите што после распишувањето на изборите го променат своето пребивалиште (местото на постојано живеење), како и оние што по оправдани разлози во врска со запослувањето (железничкото возно особје, работниците и службениците на службено патување и сл.), школувањето или по службена работа во врска со изборните работи (членовите на изборните комиси и избирачките одбори, претставниците на кандидатурите или на кандидатите и слично) на денот на изборите не се наоѓаат во местото каде се запишани во избирачкиот список, можат да гласаат во местото во кое се наоѓаат на денот на изборите на основа потврда од надлежниот народен одбор на општината односно градот дека се воведени во избирачкиот список. Исто така кандидатите што на денот на изборите не се наоѓаат во местото каде што се запишани во избирачкиот список можат на основа ваква потврда да гласаат на било кое избирачко место од изборната околица во која се кандидирани. Вакви потврди можат да се издаваат од денот на распишувањето на изборите па до на три дена пред денот на изборите. При издавањето на вакви потврди ќе се забележи во

избирачкиот список дека на односното лице му е издадена потврда.

Ако во денот во кој се вршат избори за пратеници на Народното собрание истовремено се вршат и избори за пратеници на Сојузната народна скупштина, народниот одбор потврдите за гласање ги издава во два примерока со тоа што во едниот внесува дека со него избирачот може да гласа за избор пратеници на Народното собрание, а во другиот дека со него избирачот може да гласа за избор пратеници на Сојузната народна скупштина.

Во записникот за гласањето ќе се забележи презимето, татковото и роденото име на секој член на избирачкиот одбор што гласал а не е воведен во избирачкиот список за тоа избирачко место, со точно означување на решението со кое е поставен за член на избирачкиот одбор, односно заменик. Исто така за другите избирачи што гласаат на основа потврда а не се воведени во избирачкиот список за тоа место ќе се забележи дека гласале на основа потврда.

Член 62

Избирачите што гласаат на основа потврда дека се воведени во избирачкиот список гласаат за кандидатите од потврдените кандидатури во изборната околина на чие подрачје се наоѓа избирачкото место во кое гласаат.

Член 63

Гласањето трае непрекинато до 19 часот. Само во случај на неред избирачкиот одбор може гласањето да го прекине додека не се воспостави редот. Времето за кое гласањето морало да биде прекинато и разлогот за прекинувањето се забележува во записникот за гласањето.

Во 19 часот се затвора избиралиштето и никој не ќе се пушти внатре, но на избирачите што се затекнале во зградата односно дворот ќе им се допушти да гласаат. Ако гласањето поради неред било прекинато за подолго од еден час, оно ќе се продолжи за толку време колку прекинувањето траело подолго од еден час.

Член 64

Во текот на гласањето се води записник за гласањето. Во записникот се бележат сите чиненици што се важни за гласањето. Членовите на избирачкиот одбор и претставниците на кандидатурите можат да бараат во записникот да се внесат поедини одредени чиненици.

Записникот мораат да го потпишат сите членови на избирачкиот одбор. Записникот го потпишуваат и претставниците на кандидатурите, но ако тие не го потпишат, записникот вреди и без нивниот потпис.

Секој член на избирачкиот одбор и секој претставник на кандидатура може во за-

писникот да даде свое одвоено мислење или свои забелешки на записникот.

7) Утврдување на резултатот од гласањето по избирачките места

Член 65

По завршувањето на гласањето избирачкиот одбор прво ќе ги преброи неупотребените гласачки ливчиња и ќе ги стави во посебен омот, што ќе го затвори и запечати.

По тоа избирачкиот одбор според бројот на избирачите покрај читите имиња е заокружен редниот број во изводот од избирачкиот список (член 55 став 2 од овој закон) го утврдува вкупниот број на избирачите што гласале, па пристапува кон створање на кутијата за гласање и пребројување на гласовите. Пребројувањето на гласовите се врши на следниот начин: претседателот на избирачкиот одбор вади од кутијата за гласање едно по едно гласачко ливче и од секое ливче го чита името на кандидатот за пратеник за кој гласал избирачот и ги одделува посебно гласачките ливчиња на кои се прецртани имињата на сите кандидати, друг член на избирачкиот одбор за секој кандидат посебно запишува колку гласови добил, како и колку избирачи ги прецртале имињата на сите кандидати; секое прочетено ливче претседателот му го предава на вториот член на избирачкиот одбор.

Секое гласачко ливче претседателот ќе му го покаже на преглед и на претставникот на кандидатурата, кој тоа го побара.

Непотполнетите и измачканите гласачки ливчиња, како и оние гласачки ливчиња кои се пополнети така што да не може со сигурност да се утврди за кој кандидат избирачот гласал, се сметаат за неважни.

Ако при ова се појави разлика меѓу бројот на гласовите по изводот од избирачкиот список и бројот на гласовите по гласачките ливчиња, важи резултатот од гласањето по гласачките ливчиња.

Член 66

Кога го утврди резултатот од гласањето, избирачкиот одбор ќе состави за тоа посебен записник, во кој особено ќе забележи: колку вкупно избирачи имало по избирачкиот список на тоа избирачко место, колку вкупно избирачи гласале, колку избирачи гласале на основа потврди, колку гласови добил секој поедин кандидат, колку избирачи ги прецртале имињата на сите кандидати и колку гласачки ливчиња се прогласени за неважни. Записникот го потпишуваат сите членови на одборот и присутните претставници на кандидатурите. Секој член на избирачкиот одбор и секој претставник на кандидатура може да даде свое одвоено мислење или забелешки на записникот.

На претставниците на кандидатурите, по нивно барање, ќе им се издаде потврда за резултатот од гласањето.

Претседателот на избирачкиот одбор јавно ќе го објави резултатот од гласањето пред зградата во која се гласало.

Член 67

Откако ќе се заврши пребројувањето на гласовите, записниците, изводот од избирачкиот список и сите употребени гласачки ливчиња се ставаат во посебен омст. Омотот ќе се запечати и адресира до надлежната околска изборна комисија. Во тој омот ќе се стават, наполно одвоено, и неупотребените гласачки ливчиња.

Избирачкиот одбор по тоа најхитно и по најкраток пат и' го доставува односно испраќа омотот со изборните материјали на надлежната околска изборна комисија на начинот што ќе го одреди Републичката изборна комисија.

Член 68

По завршеното утврдување на резултатот од гласањето, а најдоцна утредента, избирачкиот одбор е должен изборниот материјал да му го врати на народниот одбор од кој го примил, за кое народниот одбор му издава потврда.

8) Утврдување на резултатот од изборите

Член 69

Резултатот од изборите за народни пратеници во секоја изборна околица го утврдува околската изборна комисија на основа примените изборни акти.

Член 70

Претходно изборната комисија утврдува колку вкупно избирачи гласале во изборната околица и колку гласа добил во целата изборна околица секој поедин кандидат, колку избирачи ги прецртале имињата на сите кандидати, како и по колку имало неважни ливчиња и на основа на тоа утврдува кој кандидат е избран за народен пратеник и за негов заменик.

За народен пратеник е избран оној кандидат што во изборната околица добил најголем број од дадените гласови.

Ако утврди дека два или повеќе кандидати со најголем број гласови добиле еднаков број гласови, изборната комисија ќе објави дека во изборната околица ниеден кандидат не е избран за народен пратеник и за тоа ќе ја извести Републичката изборна комисија.

Член 71

За својата работа изборната комисија води записник во кој ќе забележи особено:

1) колку кандидати имало во изборната околица, презимето, татковото, и роденото

име и местото на живеење на секој кандидат и на неговиот заменик;

2) вкупно и посебно по избирачките места: бројот на дадените гласови, бројот на гласовите дадени за секој кандидат, бројот на избирачите што ги прецртале имињата на сите кандидати и бројот на гласачките ливчиња што се прогласени за неважни;

3) презимето, татковото и роденото име на избраниот народен пратеник и неговиот заменик.

Записникот го потпишуваат сите членови на изборната комисија. Секој член на изборната комисија има право да одвои мислење и да стави забелешки. Истото важи и за претставниците на кандидатурите.

Член 72

По завршената работа околската изборна комисија ќе објави на огласната табла на народниот одбор на околицата (градоот): колку секој кандидат за народен пратеник добил гласови во изборната околица и на секое избирачко место, презимето, татковото и родено име на кандидатот што е избран за народен пратеник и на неговиот заменик, како и вкупно колку избирачи ги прецртале имињата на сите кандидати и колку гласачки ливчиња се прогласени за неважни. Околската изборна комисија извештај за се тоа ќе им достави на сите народни одбори на општините (градовите) во изборната околица за да го огласат на вообичаениот начин.

На избраниот кандидат околската изборна комисија му издава уверение дека е избран за народен пратеник во нејзината изборна околица.

Околската изборна комисија записникот за својата работа со сите прилози и изборни акти најхитно и по најкраток пат ќе и' ги достави на Републичката изборна комисија.

Член 73

Републичката изборна комисија, се сојстанува веднаш штом од сите околски изборни комисии ги добие изборните акти и на основа изборните акти ќе му поднесе на Републичкиот собор извештај за резултатот од изборите за народни пратеници на тој Собор по изборните околии.

Извештајот на Републичката изборна комисија ќе се објави во „Службен весник на НРМ“.

Глава четврта

ИЗБОРИ ЗА НАРОДНИ ПРАТЕНИЦИ НА СОБОРОТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

1) Начин на избирање и изборни околии

Член 74

Изборот за народни пратеници на Соборот на производителите во индустриската и селско-стопанската група го вршат производителите во стопанските организации на

подрачјето од една или повеќе административни околии односно градови што сочинуваат една изборна околица, така што во една изборна околица да се избира еден пратеник.

Под стопански организации чии работници и службеници имаат право да избираат пратеник за Соборот на производителите се подразбираат и стопанските установи што се бават со производство, транспорт или промет на стоки или вршат поштенско-телеграфско-телефонска служба.

Изборот за пратеник во занаетчиската група го вршат членовите на собранијата на околските и градските занаетчиски комори, како и делегатите на околските и градските синдикални организации во кои се зачленети занаетчиските работници. Вкупниот број на овие делегати во однос на бројот на членовите на собранието на занаетчиската комора мора да биде сразмерен на учеството на занаетчиските работници во вкупниот број на занаетчиските производители од подрачјето на околицата односно градот, а бројот на делегатите што ги избираат поедините синдикални организации мора да биде сразмерен на бројот на занаетчиските работници зачленети во нив. Бројот на делегатите за целата околица односно градот, како и бројот на делегатите што ги избираат поедините синдикални организации го одредува надлежната околска изборна комисија.

Член 75

Подрачјето на изборните околии за избор на пратеници во индустриската и селско-стопанската производителна група го одредува Извршниот совет.

За избор на пратеници во занаетчиската група изборна околица сочинува целата територија на Народна Република Македонија.

Член 76

Пред да ги одреди изборните околии Извршниот совет го одредува вкупниот број пратеници што се избира за Соборот на производителите по одредбата на член 9 став 9 од овој закон.

Потоа извршниот совет го утврдува бројот на пратениците што се избираат во секоја производителна група сразмерно на учеството на секоја група во вкупниот општествен производ на Народна Република Македонија.

Откако го утврди бројот на пратениците што се избираат во секоја производителна група, Извршниот совет го одредува еднаквиот број производително население во секоја производителна група, на кој се избира еден пратеник. Овој број се добива на тој начин што вкупниот број на производителното население во секоја производителна група се дели со бројот на пратениците што се избира во таа група.

Бројот на пратениците што во секоја производителна група се избира во поедините околии односно градови се одредува на тој начин што вкупниот број производително население од секоја производителна група во околицата односно градот се дели со бројот на производителното население на кој се избира еден пратеник.

Член 77

Ако на начинот одреден во став 2 и 4 од член 76 на овој Закон не биде вкупниот број пратеници распореден помеѓу производителните групи односно поедините околии (градови) во секоја производителна група, преостанатиот број пратеници се распоредува така што по еден пратеник се доделува редум на оние производителни групи односно околии (градови) што имаат најголем остаток.

Член 78

Изборните околии се образуваат така што по правило на еднаков број производително население во индустриската односно селско-стопанската група да се избира еден пратеник.

Административната околица (градот) што според бројот на производителното население не може сама да избира пратеник ќе се спои со соседната административна околица или со околии односно град така што заедно да избираат еден пратеник, при кое делови од една административна околица доколку не сочинуваат посебна изборна околица не можат да се спојуваат со други околии или нивни делови.

Доколку бројот на кој се избира еден пратеник се содржи два или повеќе пати во вкупниот број на производителното население на административната околица, изборните околии се образуваат со спојување на две или повеќе соседни општини од истата административна околица, со тоа што изборните околии не можат да се образуваат од делови на општините.

2) Предлагање кандидати, потврдување, објавување и огласување на кандидатурите

Член 79

Кандидати за народни пратеници што за Соборот на производителите се избираат во индустриската и селско-стопанската група можат да предлагаат синдикалните и задружните организации, стопанските претпријатија, задругите и другите стопански организации, и тоа секоја од овие организации во својата производителна група, како и група производители што имаат општо избирачко право и и' припаѓаат на производителната група во која се избира пратеникот.

Кандидати за народни пратеници што за Соборот на производителите се избираат

во занаетчиската група може да предлага управниот одбор на Занаетчиската комора на Народна Република Македонија, Земскиот одбор на синдикатите на занаетчиските работници како и група занаетчиски производители што имаат општо избирачко право.

Управниот одбор на Занаетчиската комора на Народна Република Македонија и Земскиот одбор на синдикатите на занаетчиските работници можат да предложат толку кандидати колку пратеници се избираат во занаетчиската група, но можат да предложат и повеќе кандидати.

Член 80

Кандидатурата за избор на пратеници во индустриската и селско-стопанската производителна група што ја поднесува организација или група производители мора да биде потпишана од најмалку 100 производители запослени односно зачленети во стопанска организација од подрачјето на изборната околица.

Кандидатурата за избор на пратеници во занаетчиската група што ја поднесува Занаетчиската комора на Народна Република Македонија, Земскиот одбор на синдикатите на занаетчиските работници или група производители мора да биде потпишана од најмалку 100 производители што се запослени на подрачјето на најмалку една третина од околиците и градовите.

Член 81

Покрај другите податоци за секој кандидат и негов заменик, кандидатурата мора да содржи и означение на стопанската организација во која се запослени односно на која и' припаѓаат кандидатот и заменикот.

Кандидатурата мора да содржи потврда од надлежната комисија за изработување на избирачкиот список дека кандидатите и предлагачите се запишани во избирачкиот список за избор пратеници на Соборот на производителите.

Член 82

Кандидатурата и' се поднесува на потврдување на околицката изборна комисија надлежна за изборната околица во која се избира пратеникот, а кандидатурата во занаетчиската група и' се поднесува на потврдување на Републичката изборна комисија. Кандидатурите се поднесуваат за потврдување во два примерока и најдоцна на двадесет и еден ден пред денот одреден за изборите.

Надлежната изборна комисија ќе обезбеди огласите од потврдените кандидатури во индустриската и селско-стопанската група да бидат најдоцна десет дена пред денот на изборите изложени во сите стопан-

ски организации од соодветната изборна група на подрачјето на изборната околица, а за огласите од потврдените кандидатури во занаетчиската група да бидат во истиот рок изложени во просториите на околицките и градските занаетчиски комори. Најдоцна на седум дена пред денот одреден за изборите, најмалку по еден примерок од огласот на секоја потврдена кандидатура ќе му се достави на секое избирачко место на кое се врши гласање за избор на пратеник во соодветната производителна група на подрачјето на изборната околица.

3) Избирачки места и изборен материјал

Член 83

Гласањето на изборите за народни пратеници на Соборот на производителите се врши на посебни избирачки места во стопанските организации. Избирачките места ги одредува околицката изборна комисија надлежна за изборната околица.

Посебните избирачки места за избор на пратеници се одредуваат така што на едно место да гласаат приближно 500 избирачи, при кое за секое стопанско претпријатие, установа односно земјоделска задруга во која се зачленети најмалку 25 избирачи ќе се образува посебно избирачко место. За две или повеќе стопански организации во кои се запослени односно зачленети помалку од 25 избирачи ќе се образува заедничко избирачко место, но околицката изборна комисија може да образува посебно избирачко место и во стопанските организации во кои се запослени помалку од 25 избирачи ако се тие знатно оддалечени од другите стопански организации на истата производителна група.

При избори за пратеници во занаетчиската група гласањето се врши на избирачки места што се образуваат во околицките и градските занаетчиски комори, како и на избирачките места во местото на живеењето на избирачот на кои се гласа за избор на пратеници во индустриската односно селско-стопанската група. Избирачките одбори за избирачките места во околицките и градските занаетчиски комори ги именува Републичката изборна комисија.

На избирачките места во околицките и градските занаетчиски комори гласаат избирачите што живеат во седиштето на комората. Другите избирачи при избори за пратеници во занаетчиската група гласаат во местото на своето живеење и тоа на оноа избирачко место за избор пратеници во индустриската односно селско-стопанската производителна група, што ќе го одреди избирачкиот одбор при околицката односно градската занаетчиска комора. Поради тоа овој одбор ќе му достави на избирачкиот одбор на местото на живеењето на тие из-

бирачи извод од избирачкиот список за избирачите од тоа место заедно со потребниот број гласачки ливчиња и омоти. Откако го пополни гласачкото ливче избирачот го става во омотот и, откако го затвори и залепи омотот, му го предава на претседателот на избирачкиот одбор.

За гласањето ќе се состави записник во кој ќе се забележи особено: колку избирачи биле по изводот од избирачкиот список за овие избирачи на тоа место, колку вкупно гласале, колку гласачки ливчиња се примени од избирачкиот одбор при околската односно градската занаетчиска комора и колку гласачки ливчиња останале неупотребени.

Сите омоти со гласачки ливчиња што му ги предаде избирачите, ставени во заеднички омот адресиран до Републичката изборна комисија, избирачкиот одбор по најкраток пат ќе и' ги предаде на најблиската пошта на повратен рецепис за да и' ги достави на Републичката изборна комисија. Неупотребените гласачки ливчиња и другите акти ќе се стават во посебен омот што ќе биде адресиран до Републичката изборна комисија, пак избирачкиот одбор на истиот начин и овој посебен омот ќе и' го предаде на најблиската пошта на повратен рецепис или на друг начин што ќе го одреди Републичката изборна комисија.

Член 84

Во стопанските организации во кои се образуваат две или повеќе избирачки места за избирање пратеници на Соборот на производителите, комисијата за изработување на избирачкиот список ќе состави за секое избирачко место извод од избирачкиот список и ќе му го достави на избирачкиот одбор.

Член 85

Гласачкото ливче за избор народни пратеници на Соборот на производителите мора да содржи:

- 1) означение на изборната околица;
- 2) означение на производителната група во која пратеникот се избира;
- 3) презиме, татково и родено име, место на живеење на кандидатите и нивните заменици.

Кандидатите за народни пратеници се наведуваат во гласачкото ливче по редот по кој се потврдени кандидатурите, а по името на секој кандидат се наведува името на неговиот заменик. Пред името на секој кандидат за народен пратеник се става редниот број.

4) Гласање

Член 86

За да им се овозможи гласањето на работниците од разните смени избирачкиот

одбор во стопанските претпријатија може да одреди гласањето да почне пред 7 часот изутрината односно да се продолжи и по 9 часот. Избирачкиот одбор може да одреди гласањето да почне најрано три часа пред и да заврши највеќе три часа по времето одредено во член 50 и 63 на овој закон.

Член 87

На избирачките места за избор пратеници во занаетчиската група членовите на собранието на околската односно градската занаетчиска комора и делегатите на околските односно градските синдикални организации на занаетчиските работници гласаат на основа посебен избирачки список.

Избирачите во занаетчиската група гласаат за кандидатите од потврдените кандидатури и тоа за толку кандидати колку што се избираат пратеници.

5) Утврдување на резултатот од изборите

Член 88

Штом го утврди резултатот од гласањето за избирачкото место во занаетчиската група, избирачкиот одбор и' ги доставува изборните акти на Републичката изборна комисија. Резултатите од изборите Републичката изборна комисија ги утврдува на основа изборните акти.

6) Примена на одредбите од глава трета

Член 89

Доколку со одредбите на оваа глава не е инаку одредено, при избори за пратеници на Соборот на производителите сходно ќе се применуваат одредбите од глава трета на овој закон.

Глава петта

ПОНОВНИ И ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗБОРИ

1) Поновни избори

Член 90

Поновни избори се вршат:

1) ако надлежната изборна комисија изборот го поништи поради изборни неправилности;

2) ако во една изборна околица два или повеќе кандидати со најголем број гласови добиле еднаков број гласови;

3) ако во постапката околу верификацијата на мандатите соодветниот дом на Народното собрание го поништи изборот за народен пратеник поради неправилности во спроведувањето на изборите.

Член 91

Ако изборот се поништи поради неправилности, поновните избори се вршат само на оние избиралишта на кои биле сторени неправилностите.

Член 92

На поновните избори за народни пратеници гласањето се врши по кандидатурите што постојат.

Во сите случаи на поновни избори кандидатите од потврдените кандидатури можат да одустанат од кандидатурата.

Член 93

Поновните избори за пратеници ги распишува надлежната околиска односно Републичката изборна комисија.

Ако поновиот избор се врши на основа одлука од дом на Народното собрание, изборот го распишува Републичката изборна комисија.

Член 94

Поновните избори се вршат во втората наредна недела, а поновните избори за пратеници на Соборот на производителите во рок од седум до четиринаесет дена од денот на одржаните избори.

Ако поновните избори ги одредил дом на Народното собрание изборите се вршат во денот што го одредува Републичката изборна комисија.

Член 95

Денот во кој ќе се одржат поновни избори ќе го објави надлежната изборна комисија најдоцна пет дена пред денот одреден за тие избори. Изборната комисија ќе ги огласи кандидатурите што постојат, како и новите ако би ги било.

2) Дополнителни избори

Член 96

Дополнителни избори се вршат кога на народен пратеник му престане мандатот поради смрт или во други случаи предвидени со овој закон, а на неговото место не може да ступи заменикот.

Член 97

На народните пратеници мандатот им престанува:

- 1) со губиток на општото избирачко право на основа правосилна судска одлука;
- 2) со уважување оставка од страна на домот на кој пратеникот му припаѓа;
- 3) со стапување во служба во државната управа или со стапување на судиска должност;
- 4) со отповикување.

На народен пратеник од Соборот на производителите мандатот му престанува и кога трајно престане да биде производител или кога престане да биде производител во производителната група во која е избран.

Ако мандатот на народен пратеник престане поради смрт или во други случаи предвидени со овој член, на неговото место стапува неговиот заменик.

Член 98

Дополнителните избори ги одредува домот на Народното собрание во кој пратеничкото место останало празно. Изборите ги распишува Републичката изборна комисија и тие има да се одржат најдалеку во рок од два месеца од денот кога односното пратеничко место останало празно.

Одлуката за дополнителни избори ќе се објави во „Службен весник на НРМ“ најдоцна еден месец пред денот одреден за изборите.

3) Примена на одредбите од глава трета и четврта

Член 99

Доколку со одредбите од оваа глава не е инаку одредено, на поновните и дополнителните избори сходно ќе се применуваат одредбите од глава трета и четврта на овој закон.

Глава шеста

ЗАШТИТА НА ИЗБОРНОТО ПРАВО

1) Приговори и жалби

Член 100

Поради неправилности во работата на избирачкиот одбор секој кандидат и секој избирач има право да и' поднесува приговори на надлежната околиска изборна комисија односно на Републичката изборна комисија ако се работи за избор на пратеник во занаетчиската група.

Член 101

Околиската изборна комисија ги прима поднесените приговори и одлучува за нив се до утврдувањето резултатот од изборите.

Приговорите што се поднесуваат до изборната комисија не ја прекинуваат работата на избирачкиот одбор.

Ако по повод од приговорите или по службена должност утврди неправилности во постапката при гласањето или во работата на избирачкиот одбор кои што битно влијаеле или можеле да влијајат на резултатот од гласањето, околиската односно Републичката изборна комисија ќе ги поништи изборите на избирачките места на кои се сторени неправилностите.

Член 102

Поради неправилности во работата на избирачкиот одбор односно изборната комисија, како и против одлуките на околиската изборна комисија секој кандидат и секој избирач има право на жалба до околиската односно Републичката изборна комисија односно до надлежниот дом на Народното собрание доколку за решавање по жалбата против одлуката за одбивање на кандидатурата не е надлежен судот.

Жалбата и' се предава на изборната комисија до денот на изборите, а после тоа на надлежниот дом на Народното собрание до денот на состанокот на Верификациониот одбор.

2) Казнени одредби

Член 103

Со парична казна или со затвор до една година ќе се казни за кривично дело:

1) кој со поткуп влијае на избирач да гласа за или против одреден кандидат или воопшто да не гласа, или да потпише предлог на кандидатура, или да одрече даден потпис;

2) кој при избори за исти дом на Народното собрание гласа или се обиде да гласа повеќе од еден пат;

3) кој гласа или се обиде да гласа наместо друг под негово име;

4) кој на било кој начин ја повреди тајноста на гласањето;

5) кој го нападне избирачкиот одбор, изборната комисија или неког од нивните членови, претставникот на кандидатура или претставникот на кандидат, или на друг начин ја смеќава работата на наведените органи или претставници;

6) кој на избиралиште дојде под одружје или со некое друго опасно оруѓе, како и кој без позив од претседателот на избирачкиот одбор нареди на избиралиштето да се доведе оружана сила или ја доведе без негова наредба;

7) кој уништи, прикрие, оштети или однесе некаква исправа за изборите или било каков предмет што служи за избори, или го промени бројот на гласовите со додавање, одземање или на некој друг начин, или неовластено измени кандидатура откако предлагачите ја потпишале.

Член 104

Со парична казна до 5.000 динари или со казна затвор до петнаесет дена ќе се казни за прекршок;

1) кој при гласањето се влада непристојно;

2) кој, откако гласал или откако се утврди дека не е запишан во избирачкиот список, по опомена од претседателот на избирачкиот одбор не се уклони од избиралиштето.

Член 105

Сите дејства казниви по овој закон, што се сторени на избиралиштето, избирачкиот одбор ќе ги внесе во својот записник означувајќи го презимето, татковото и роденото име, занимањето и местото на живеење на сторителот.

Откако околската изборна комисија ја заврши својата работа, од примените записници ќе ги изведе сите казниви дејства ако

ги има и ќе му ги достави на надлежниот орган за покренување на постапка.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 106

Гласањето за избор на народни пратеници на Соборот на производителите ќе се врши на основа избирачки списоци составени по посебни сојузни прописи.

Член 107

Се овластува Извршниот совет да издава упатства за извршување на овој закон.

Член 108

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

У. бр. 1

Скопје, 10 март 1953 година

Претседател
на Народното собрание,
Димче Стојанов, с.р.

Претседател
на Извршниот совет,
Л. Колишевски, с.р.

84 ✓

На основа член 11 од Законот за спроведување на Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија, Извршниот совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ПРЕНЕСУВАЊЕ НАДЛЕЖНОСТА НА РЕПУБЛИЧКИТЕ ОРГАНИ ВО ОДНОС НА УЧИТЕЛСКИТЕ ШКОЛИ И ПОЛНИТЕ ГИМНАЗИИ НА НАРОДНИТЕ ОДБОРИ

I.

Надлежноста на републичките органи во однос на учителските школи и гимназиите се пренесува на народните одбори како следува:

1. на Народниот одбор на гр. Скопје во однос на Учителската школа „Никола Карев“ во Скопје, Албанската учителска школа „Илирија“ во Скопје, Гимназијата „Јосип Броз — Тито“ во Скопје и Гимназијата „Цветан Димов“ во Скопје;

2. на Народниот одбор на Битолска околина во однос на Учителската школа „Браќа Миладинови“ во Битола и Гимназијата „Гоце Делчев“ во Битола;

3. на Народниот одбор на Овчеполска околина во однос на Учителската школа „Гоце Делчев“ во Штип и Гимназијата „Славчо Стоименов“ во Штип;

4. на Народниот одбор на Гевгелиска околина во однос на Гимназијата „Јосиф Јосифовски“ во Гевгелија;

5. на Народниот одбор на Гостиварска околина во однос на Гимназијата „Чеде Филиповски — Даме“ во Гостивар;

6. на Народниот одбор на Кичевска околија во однос на Гимназијата „Мирко Милевски“ во Кичево;

7. на Народниот одбор на Кочанска околија во однос на Гимназијата „Љупчо Сантов“ во Кочани;

8. на Народниот одбор на Кумановска околија во однос на Гимназијата „Гоце Делчев“ во Куманово;

9. на Народниот одбор на Охридска околија во однос на Гимназијата „Климент Охридски“ во Охрид;

10. на Народниот одбор на Прилепска околија во однос на Гимназијата „Мирче Ацев“ во Прилеп;

11. на Народниот одбор на Струмичка околија во однос на Гимназијата „Јане Сандански“ во Струмица;

12. на Народниот одбор на Тетовска околија во однос на Гимназијата „Кирил Пејкиновиќ“ во Тетово;

13. на Народниот одбор на Тиквешка околија во однос на Гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Кавадарци;

14. на Народниот одбор на Титоввелешка околија во однос на Гимназијата „Кочо Рацин“ во Титов Велес.

II.

Наставниот кадар и службениците на учителските школи и гимназиите од предната точка како и имотот со кои истите управуваат ќе ги преземат народните одбори на кои се пренесува надлежноста на републичките органи.

III.

Ова решение влегува во сила од денот на неговото објавување во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Број 80

4 јули 1953 година

Скопје

Извршен совет

Секретар,

Претседател,

М. Х. Василев, с. р.

Л. Колишевски, с. р.

ПОДМИРУВАЊЕ НА ПРЕТПЛАТАТА ЗА 1953 ГОДИНА

Се молат претплатниците на „Службен весник на НРМ“ коишто до денес не ја подмириле должната претплата за 1953 година, веднаш да ја уплатат на нашата тек. сметка 801-Т-166 при Народната банка — Скопје.

Претплатата за 1953 година изнесува 600 динари

85 ✓

Државниот секретаријат за внатрешни работи на Народна Република Македонија надлежен по чл. 13 точка г) од Законот за удруженијата, соборите и другите јавни скупови, по поднесената пријава за оснивањето и работата на Здружението на Македонците од Егејска Македонија, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ОДОБРУВАЊЕ ОСНИВАЊЕТО И РАБОТАТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД ЕГЕЈСКА МАКЕДОНИЈА — СКОПЈЕ

Се одобрува оснивањето и работата на Здружението на Македонците од Егејска Македонија, со седиште во град Скопје, а со право на дејност на подрачјето на Народна Република Македонија.

Бр. 9102

15-VI-1953 година

Скопје

Државен секретар
за внатрешни работи,
З. Биљановски, с. р.

СОДРЖИНА

	Стр.
83. Закон за избор народни пратеници на Народното собрание (Републичкиот собор и Соборот на производителите)	173
84. Решение за пренесување надлежноста на републичките органи во однос на учителските школи и полните гимназии на народните одбори	187
85. Решение за одобрување оснивањето и работата на Здружението на Македонците од Егејска Македонија — Скопје	188